

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR
ET DES AFFAIRES ADMINISTRATIVES
COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE
EN ADMINISTRATIEVE AANGELEGENHEDEN

SÉANCE DU JEUDI 18 JANVIER 1996
VERGADERING VAN DONDERDAG 18 JANUARI 1996

SOMMAIRE:

INHOUDSOPGAVE:

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de Mme de Bethune au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «le fonctionnement de l'Office des étrangers».

Orateurs: **Mme de Bethune, M. Boutmans, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 120.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van mevrouw de Bethune aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de werking van de Dienst Vreemdelingenzaken».

Sprekers: **mevrouw de Bethune, de heer Boutmans, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 120.

PRÉSIDENCE DE M. NOTHOMB, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER NOTHOMB, VOORZITTER

La séance est ouverte à 15 h 20 m.
De vergadering wordt geopend om 15 h 20 m.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW DE BETHUNE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE WERKING VAN DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME DE BETHUNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LE FONCTIONNEMENT DE L'OFFICE DES ÉTRANGERS»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw de Bethune aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de werking van de Dienst Vreemdelingenzaken».

Daar de minister op dit ogenblik om 15 uur 20 niet aanwezig kan zijn, wat ik betreurt omdat de minister in het gebouw is en prioriteit geeft aan interviews — het Parlement moet prioriteit krijgen —, stel ik voor de vergadering te schorsen tot 16 uur. *(Instemming.)*

De vergadering is geschorst.

La séance est suspendue.

— *De vergadering wordt geschorst om 15 h 21 m.*

La séance est suspendue à 15 h 21 m.

Ze wordt hervat om 16 uur.

Elle est reprise à 16 heures.

De Voorzitter. — De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

Daar mevrouw de Bethune op het ogenblik een andere commissievergadering moet bijwonen, stel ik voor de vergadering nogmaals te schorsen. *(Instemming.)*

De vergadering is geschorst.

La séance est suspendue.

— *De vergadering wordt geschorst om 16 h 01 m.*

La séance est suspendue à 16 h 01 m.

Ze wordt hervat om 16 h 30 m.

Elle est reprise à 16 h 30 m.

De Voorzitter. — De vergadering is hervat.

La séance est reprise.

Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de Dienst Vreemdelingenzaken heeft als federale administratie in het kader van de zogenaamde vreemdelingenwet verstrekkingen bevoegdheden die moeilijk heel precies te definiëren zijn en in de huidige maatschappelijke context meer en meer aan belang winnen.

Er is op het ogenblik heel wat kritiek op de ontoegankelijkheid van die dienst en op de ondoorzichtigheid van de werking. Dat is niet nieuw, maar in een recent krantenbericht, dat trouwens de aanleiding was voor mijn vraag, onderschrijft de verantwoordelijke van deze dienst enkele van die kritieken. Daarom had ik graag ook de mening van de minister hieromtrent gehoord.

Mijn vraag draait rond een drietal kwesties die ik heel kort zal toelichten.

Ten eerste wil ik het hebben over de praktische werking van de dienst. Er wordt vaak geklaagd dat de dienst met grote, zelfs maandenlange vertraging antwoordt op schriftelijke en telefonische vragen. Mensen die om een afspraak verzoeken, zouden niet ontvangen worden en zelfs advocaten zouden slechts met grote moeite een afspraak vastkrijgen of een telefonische inlichting bekomen. Deze feiten worden in dat kranteninterview door de directeur van de betrokken dienst bevestigd. Graag vernam ik van de minister of ook hij deze kritiek gegrond acht, hoe hij de werkzaamheden van de Dienst Vreemdelingenzaken evalueert en welke initiatieven hij voorstelt om knelpunten weg te werken.

Ten tweede leeft bij velen de indruk dat de beslissingen van de Dienst Vreemdelingenzaken op een al te arbitraire manier worden genomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de behandeling van visa-aanvragen. Welke criteria worden er gehanteerd bij het toekennen van visa? Hiervoor zouden geen uitdrukkelijke of geschreven regels bestaan. Op welke manier worden dan de bevoegde ambtenaren begeleid en omkaderd bij het behandelen van de dossiers? Hoe wordt ervoor gezorgd dat de beginselen van rechtszekerheid gerespecteerd worden en dat er niet op arbitraire wijze opgetreden wordt? In het interview zegt de verantwoordelijke dat het verkrijgen van een visum een gunst, «*une faveur*», is. Bij mijn weten is dat minstens in een aantal gevallen een recht. Kan de minister dat bevestigen? Is het waar dat van overheidswege een beleid wordt gevoerd om het toekennen van visa af te remmen, zoals de directeur van de Dienst Vreemdelingenzaken in dat interview verklaart? Zo ja, volgens welke richtlijnen en op welke grond gebeurt dit dan? Vele visa-aanvragen zouden de voorbije maanden geweigerd zijn op basis van het vermoeden dat de aanvrager zich wel eens in België zou kunnen vestigen. Is het ook de mening

van de minister dat deze «motivering» kan volstaan als uitvoering van de motiveringsplicht voor individuele administratieve bescheiden vastgelegd in de wet van 29 juli 1991?

Dezelfde kritiek van arbitrair optreden wordt geuit met betrekking tot de toepassing van artikel 9, paragraaf 3, van de wet van 1980 op de zogenaamde «humanitaire clause», die de minister of zijn afgevaardigde een discretionaire bevoegdheid geeft om vreemdelingen toe te laten langer in het rijk te verblijven. In het vermelde interview met de directeur van de betrokken dienst worden de kritiek en de twijfel ter zake niet weerlegd. Kan de minister hierover meer uitleg verschaffen? Welke criteria worden thans gehanteerd bij de toepassing van artikel 9.3? Hoe dient het begrip «buitengewone omstandigheden» in deze context te worden geïnterpreteerd? Welke houding dient in het bijzonder te worden aangewend bij de uitwijzing van zieke doch uitgeproceedeerde asielzoekers? Onderschrijft de minister de stelling van de Dienst Vreemdelingenzaken dat zieken in deze situatie, die toch geen enkele hoop op beterschap hebben, dan maar beter onmiddellijk worden uitgewezen? Hoe staat de minister tegenover het bepalen van duidelijke en uitdrukkelijke wettelijke of reglementaire criteria voor regularisatie en tegenover het instellen van een specifieke procedure voor de toepassing en van een administratieve instantie voor de controle op de toepassing van dit artikel?

Ten derde zou er een speciale «escorte» bestaan. Strookt het met de werkelijkheid dat de minister richtlijnen heeft gegeven om maandelijks minstens een welbepaald aantal illegale vreemdelingen het land uit te wijzen? Zo ja, hoe wordt er door de betrokken diensten te werk gegaan bij het uitvoeren van deze richtlijnen en hoe worden de betrokken personen opgespoord? Welke modaliteiten en welke procedure worden hier gevolgd en hoe verlopen het toezicht en de evaluatie ter zake? In het interview beweert de vertegenwoordiger van de Dienst Vreemdelingenzaken dat zijn dienst over een eigen «escorte» beschikt die de geïmigreerde personen «ter beschikking stelt van de dienst». De Dienst Vreemdelingenzaken zou bijgevolg niet meer aangewezen zijn op politie of rijkswacht. Over welke «escorte» gaat het hier? Hoe is deze «escorte» samengesteld? Met welke opdrachten wordt ze belast, over welke middelen beschikt ze, waar is ze gelocaliseerd, onder wiens leiding en toezicht staat ze en welke is de wettelijke bestaansgrond of basis ervan?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de Voorzitter, ik kan een aantal elementen uit de vraag om uitleg van mevrouw de Bethune bevestigen. Ik heb verschillende advocaten, die nogal eens met de Dienst Vreemdelingenzaken te maken hebben, om informatie gevraagd. Zij bevestigen inderdaad dat de Dienst Vreemdelingenzaken moeilijk toegankelijk is en dat het zeer lastig is om informatie of antwoorden los te krijgen. Zij wijzen mij ook op andere specifieke problemen. Zo zou het moeilijk zijn om een visum te verkrijgen, zelfs voor personen die daar van rechtswege recht op hebben. Een Turkse of Afrikaanse vrouw of man bijvoorbeeld die met een Belgisch onderdaan getrouwd is — wat op zichzelf al een bijzonder moeilijke en langdurige procedure veronderstelt — moet vaak nog maanden wachten vooraleer een visum voor België te krijgen. Er werden mij termijnen van acht maanden en langer gemeld.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — U bedoelt hier de gezinshereniging?

De heer Boutmans (Agalev). — Inderdaad, het gaat om mensen die met een Belg of met een in België gevestigde vreemdeling zijn getrouwd. Het recht op gezinshereniging is vervat in artikel 10, punt 2.

Wanneer een Belg met een dergelijke situatie wordt geconfronteerd in een onderontwikkeld land, zou hij dit toeschrijven aan de slechte gewoonten die in een apenland heersen. Ik hoop echter dat wij ons land niet in die positie willen brengen.

Blijkbaar wordt — al dan niet bewust — niet altijd rekening gehouden met de bepalingen van verdragen die aan onderdanen van sommige landen een gunstiger statuut toekennen dan de

vreemdelingenwet zelf, waarin nochtans voorbehoud wordt gemaakt voor gunstiger regelingen. Ik verwijs in dit verband naar de Belgisch-Turkse verdrag van 1964, dat de overkomt van ascendenten die ten laste zijn van de betrokkene, mogelijk maakt. Op het ogenblik is het blijkbaar erg moeilijk om deze verdragsbepaling te doen toepassen. Dit verdrag dateert weliswaar uit andere tijden, toen men nog graag vreemdelingen zag komen en ze letterlijk ging ronselen.

Een ander punt houdt hiermee verband. Wanneer in een Belgisch consulaat in het buitenland een visum wordt aangevraagd, ontstaat er vaak een probleem van juiste informatieverschaffing aan de betrokkenen. Dit heeft tot gevolg dat zij vaak formulieren moeten invullen die in feite niets te maken hebben met de toestand van de aanvragers en dus weer worden teruggestuurd enzovoort. Het gaat hier meestal om mensen die het recht op gezinshereniging kunnen invoeren en die door het invullen van de verkeerde formulieren worden afgewezen of onnodig veel tijd verliezen.

Tenslotte werd mij een echt misbruik signaleerd dat ik even onder de aandacht wil brengen. Tegen de verwerping van een aanvraag tot vestiging kan een verzoek tot herziening worden ingediend krachtens artikel 64 van de vreemdelingenwet. De jongste tijd wordt in dergelijke gevallen echter vaak uitsluitend een bevel betekend om het land te verlaten, waartegen een dergelijk verzoek tot herziening niet mogelijk is. Dit bevel vermeldt enkel dat men zich tot de Raad van State kan wenden, maar dat het bevel hierdoor niet wordt opgeschort.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — De aanvraag tot vestiging is de laatste fase.

De heer Boutmans (Agalev). — Het gaat hier meer concreet om gevallen waarbij aanvankelijk gezinshereniging werd gevraagd, maar waar de situatie is veranderd ten gevolge van bijvoorbeeld een scheiding.

Tegen het bevel om het grondgebied te verlaten, bestaat er nauwelijks een rechtsmiddel, maar de eigenlijke beslissing, namelijk de afwijzing van het verzoek tot vestiging, werd in die gevallen niet betekend.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal trachten het antwoord op de vragen van de heer Boutmans te integreren in mijn algemeen antwoord.

De vraag van mevrouw de Bethune handelt over de toegankelijkheid, de ondoorzichtigheid en de willekeur in de werking van de Dienst Vreemdelingenzaken. De heer Boutmans heeft hieraan ook nog de problematiek van de visumaanvragen en van het zogenaamde «humanitair verblijf», artikel 9, toegevoegd.

Ik ben het ermee eens dat de toegankelijkheid en de dienstverlening van de Dienst Vreemdelingenzaken op zijn zachtst gezegd kunnen worden verbeterd. Zo moeten de brieven sneller worden bezantwoord, is de communicatie vatbaar voor verbetering en moet de bereikbaarheid via de telefoon groter worden. Ik ben mij er reeds geruime tijd van bewust dat dergelijke problemen bestaan. In mijn beleidsnota heb ik trouwens aangegeven dat de verbetering van de dienstverlening van de Dienst Vreemdelingenzaken een belangrijk onderdeel van het beleid vormt. De heer Boutmans had dat goed gezien.

Aan de basis van de problemen liggen veel redenen. Allereerst wijs ik erop dat de Dienst Vreemdelingenzaken gedurende jaren heeft geleden onder een manifest tekort aan personeel en middelen. De gevolgen hiervan zijn velerlei: desorganisatie, demotivatief enzovoort. De migratieproblematiek neemt inderdaad sterk toe, maar de reorganisatie van de dienst vergt veel tijd. Sedert 1993 wordt de dienst effectief gereorganiseerd. De eerste problemen die bij de reorganisatie werden aangepakt, hebben te maken met de beoordeling van de asielaanvragen bij illegale immigratie. We

willen in dezelfde richting verder gaan, maar we zullen ook initiatieven nemen om de dienstverlening te verbeteren, onder andere met betrekking tot het visumbeleid.

Een andere oorzaak van de problemen is ongetwijfeld het zeer hoog aantal interventies. Geen enkele dienst wordt daardoor zozeer geteisterd als de Dienst Vreemdelingenzaken. Het aantal brieven en telefoontjes van onder meer politici ligt daar hoger dan ooit het geval was in het leger ten tijde van de dienstplicht. Wie brieven moet beantwoorden, heeft geen tijd om aan iets anders te werken, waardoor hij nog meer brieven krijgt omdat zijn werk niet snel genoeg vooruitgaat. Aldus ontstaat een vicieuze cirkel.

Ik wil benadrukken dat heel wat politieke interventies aanvragen tot een voorrangsbepaling betreffen en dit bij voorkeur binnen een zeer korte termijn. We moeten realistisch zijn en dit durven toe te geven.

Wij erkennen dat de situatie vandaag problematisch is, maar wij moeten ook toegeven dat er in vergelijking met een aantal jaren geleden toch reeds vooruitgang is.

Ik geef het voorbeeld van de gezinshereniging, waarover de heer Boutmans heeft gesproken. In principe is gezinshereniging inderdaad een recht, maar gelet op de toename van het aantal schijnhuwelijken is er nu, meer dan vroeger, nood aan controle op het correct verloop van de procedure. Een visum voor gezinshereniging wordt nu in het algemeen binnen een termijn van drie maanden afgeleverd. Deze sensationele evolutie was slechts mogelijk omdat wij aan de oplossing van dit probleem prioriteit hebben gegeven.

Een ander voorbeeld van verbeterde dienstverlening is het feit dat we aan de dienst opdracht hebben gegeven alles in het werk te stellen zodat de adviezen inzake naturalisatie steeds binnen een termijn van twee à drie maanden kunnen worden gegeven.

Toch loert het gevaar van desorganisatie constant om de hoek en kunnen problemen zich weer opstapelen.

Op de vraag hoe wij de problemen zullen aanpakken, kan ik het volgende antwoorden. Wij zullen, in onderlinge samenwerking, dienst per dienst doorlichten. Dit moet leiden tot de opstelling van een reorganisatieplan. Vervolgens zal — en dat is nieuw — een beheerscontract worden opgemaakt.

Wij zullen met de Dienst Vreemdelingenzaken beheerscontracten sluiten. Deze contracten zullen slaan op de asielaanvragen, de regularisaties, de verwijderingen en de visa. Er zullen kwantitatieve en kwalitatieve eisen in worden opgenomen. Daarmee was er in dit verband reeds sprake van het aantal uitwijzingen. Zo zal ook worden vastgesteld dat de achterstand nooit een bepaald volume of een bepaalde tijdsduur mag overschrijden. In 1996 zullen de regularisatieaanvragen van personen die een eerste asielaanvraag deden in 1991 en 1992, systematisch moeten worden onderzocht. Het gaat hier om circa 3 000 dossiers. Dat cijfer moet in het contract worden opgenomen.

Met die beheerscontracten proberen wij te komen tot een goede werking op alle niveaus. Ik blijf echter sceptisch over de snelheid waarmee die contracten resultaten zullen afwerpen.

Het werkvolume is immers enorm en zeer snel wisselend. Bovendien rijzen er heel wat problemen door het omzeilen van de procedures. Ziedaar mijn antwoord wat de serviceverlening van de Dienst Vreemdelingenzaken betreft.

Er werd ook gesproken over het arbitraire karakter van de beslissingen van de Dienst Vreemdelingenzaken. Er is een fundamenteel onderscheid tussen een discretionaire en een arbitraire beslissing. Het groot aantal dossiers belemmert het overzicht ervan. Dit wekt dan de indruk dat er arbitraire beslissingen worden genomen. Wij hebben richtlijnen gegeven om niet alleen de wettelijke bepalingen, maar ook zekere beleidslijnen te volgen bij de behandeling van de dossiers. Het is echter onmogelijk alle situaties te voorzien. De dienst wordt geconfronteerd met een grote diversiteit aan situaties. Te strenge instructies kunnen in het nadeel spelen van de betrokkenen. Hoe meer criteria er immers zijn, hoe meer de dienst gebonden is en des te minder hij kan afwijken van die criteria. Nochtans is het voor individuele gevallen soms noodzakelijk rekening te houden met bijzondere omstandigheden.

De interne hiërarchische controle kan misschien verbeteren. Ik tracht die echter niet te sterk uit te oefenen. Een dienst die men aan het reorganiseren is, kan men niet elke dag controleren, want dan durft niemand nog verantwoordelijkheid dragen. De beroepsprocedure bij de Raad van State, die in de wet van 1980 werd opgenomen, is ook een vorm van controle op de dienst. In 1995 werden er ongeveer 2 000 procedures bij de Raad van State ingeleid. Er werden echter niet veel vernietigingen uitgesproken.

Voor het visumbeleid zijn er een aantal precieze wettelijke regels. Zo zijn er regels voor de gezinshereniging. Bij een aanvraag voor gezinshereniging wordt er nagegaan of alles wel correct gebeurt en of de voorgelegde stukken authentiek zijn. Dit laatste is immers een zeer groot probleem. De mogelijkheid om te vervalsen is oneindig en bijna niet te controleren. Aanvragen voor gezinshereniging worden nu binnen een periode van drie maanden behandeld.

Er zijn ook regels voor het verkrijgen van visa voor zakenreizen. Vele zakenmensen kennen echter blijkbaar niet alle mogelijkheden. Zo kan iemand die vaak in een bepaald land moet zijn voor zakenreizen, een visum aanvragen voor een jaar. Bij binnenkomst in het land moet hij zich dan alleen maar via een bepaalde methode melden. Op dit vlak is er echter te weinig informatie.

In verband met de adoptie is er weliswaar enige deining gerezen, maar ook hier is er een duidelijke regeling in verband met de visa.

Indien men een arbeidskaart of een arbeidsvergunning heeft, krijgt men bijna automatisch een verblijfsvergunning. Dit geldt ook voor de uitwisseling van studenten en culturele uitwisselingen. Er moet natuurlijk altijd rekening worden gehouden met de afspraken in het kader van Schengen en van de Benelux. Bovendien is er altijd een onderzoek naar de openbare veiligheid en de authenticiteit van de voorgelegde stukken.

Soms is er een discretionaire beslissing noodzakelijk. Het toeristenvisum en het zakenvisum zijn hiervan typische voorbeelden. Wanneer men echter stellig de indruk heeft dat het de bedoeling is van de aanvrager zich in ons land te vestigen, dan kan dat een reden zijn om een toeristen- of zakenvisum te weigeren.

Elke aanvraag moet natuurlijk goed worden onderzocht en kan alleen om geldige redenen worden geweigerd. Op landen van waaruit aanzienlijk veel illegale migranten komen, wordt strenger toezien. Een strenge beoordeling mag natuurlijk niet neerkomen op een systematische weigering. Het is mogelijk dat sommige ambtenaren al eens uit gemakzucht een aanvraag weigeren, maar het is duidelijk dat dit niet kan en moet worden vermeden.

Internationale contacten moeten wij inderdaad als positief beschouwen. In de discussie werd te weinig nadruk gelegd op het feit dat het uitreiken van visa in het verleden niet werd aangemoedigd. Men ging er vroeger vanuit dat iemand die hier binnengeraakte, hier ook wel altijd zou blijven. Vandaar dat het visumbeleid erg restrictief was.

Ik ben van oordeel dat wij inzake het uitwijzingsbeleid net zo consequent moeten zijn als voor de andere domeinen van ons beleid. Dit betekent dat een visum dan ook moet worden toegestaan, indien de betrokkene aan alle voorwaarden voldoet, zoals ik een uitwijzing niet zal weigeren, indien deze verantwoord is.

De opmerking van de heer Boutmans dat de consulaten te weinig informatie verstrekken, is volkomen terecht. Twee weken geleden heb ik met de ambtenaren van de kanselarij een studiedag bijgewoond. De dag daarop heb ik de Dienst Vreemdelingenzaken op hen « losgelaten » om bijkomende informatie te verstrekken. Het gebrek aan informatie is algemeen. Zo hebben de ambtenaren van de kanselarij bijvoorbeeld onvoldoende informatie over de toepassing van het Schengen-akkoord.

Het visumbeleid werd tot op heden te weinig benaderd als een service aan de bevolking. Dit is, zoals ik al heb gezegd, het gevolg van het feit dat vroeger eenmaal in het land, niet meer werd uitgezonden. Het aanvragen van een visum werd dan ook niet aangemoedigd.

Nu er toch bepaalde mensen worden uitgewezen, houdt dit argument geen steek meer en moet het visumbeleid worden beschouwd als een weldoordachte service. Uiteraard mag geen dienst worden verleend aan mensen die er misbruik willen van maken of die een procedure willen omzeilen.

Wat het verblijf om humanitaire redenen betreft, wil ik eerst artikel 9, § 3, van de wet van 1980 situeren. Dit artikel is niet opgesteld om bepaalde personen een bijkomende mogelijkheid te geven om in ons land te kunnen blijven. Dit artikel betreft een speciale procedure. In buitengewone omstandigheden kan het visum namelijk in ons land worden aangevraagd, maar gaandeweg is men dat artikel anders gaan interpreteren, wat mij niet stoort.

Toen beslist werd om meer te gaan uitwijzen, moest artikel 9 meer worden toegepast en stonden de diensten voor de vraag hoe dit artikel toe te passen. De criteria om dit artikel toe te passen zijn maar stap voor stap ingevoerd. Op 8 december jongstleden zijn ze in de Ministerraad vastgelegd. Dit gebeurde weliswaar in vage bewoordingen, omdat elk dossier individueel moet worden bekeken. Er moet daarbij rekening worden gehouden met de duur van de procedure, met bijzondere omstandigheden zoals de gezondheidstoestand van de vluchteling, de tewerkstellingssituatie als criterium voor de integratie en ook met de aanwezigheid van kinderen in het gezin van de vluchteling. Negatieve criteria zijn het plegen van fraude en het afleveren van valse stukken, het opleveren van een gevaar voor de openbare orde en de veiligheid ingevolge door de vluchteling gepleegde misdaden. Verder werd ook beslist dat er geen rekening wordt gehouden met tussenkomsten van derden, ongeacht hun aantal, noch met verzoekschriften van actiecomités.

Voor de regularisering van hangende zaken werd in de nota volgend tijdschema vastgelegd: de dossiers van 1989 en 1990 moesten worden afgewerkt in 1995; de dossiers van 1991 en 1992 zullen in de loop van 1996 worden behandeld en die van 1993 in de loop van 1997. Het is dus de bedoeling dat de achterstand tegen het einde van 1997 is ingelopen en dat de toepassing van de regularisatieprocedures op dat ogenblik een einde neemt.

Ik ben van mening dat die criteria die in aanmerking worden genomen duidelijk en verifieerbaar zijn en het dus mogelijk maken dat het beleid ter zake wordt getoetst. Het aantal regularisaties voor 1995 belooft op het ogenblik 800 dossiers.

Met deze richtlijn ben ik afgestapt van een lineaire wettelijke regularisering; elk geval zal afzonderlijk worden onderzocht. Op termijn moet de wachperiode voor het bekomen van het statuut van vluchteling tot maximum één jaar worden teruggebracht. Het is niet aanvaardbaar dat een asielzoeker na een verblijf van meer dan één jaar in ons land nog moet worden uitgewezen naar het land van oorsprong.

Het is niet de bedoeling om nieuwe commissies op te richten en nieuwe beroepsprocedures te ontwikkelen. In een eerste periode zullen wij trachten de gangbare procedures vlot te krijgen.

Mijnheer Boutmans, zelf heb ik er geen weet van dat de vestigingstoestand wordt omzeild. Ik zal daarover navraag moeten doen. Misschien is het goed dat u mij daarover een schriftelijke vraag stelt, zo zal men verplicht zijn deze zaak te onderzoeken.

De Commissie van advies komt geregeld bijeen voor de uitwijzingen na veroordeling, waarvoor specifieke regels worden uitgewerkt. Of er in die zaken sprake is van enige ontwijking weet ik niet.

Op uw vraag betreffende het Belgisch-Turks verdrag kan ik evenmin voor de vuist weg antwoorden.

De uitspraak van de heer Schewebach over de uitwijzing van illegale vluchtelingen die met ernstige gezondheidsproblemen te kampen hebben, vond ik persoonlijk vrij ongenueanceerd. Hij heeft het wellicht niet zo letterlijk bedoeld. Een vluchteling waarvan de gezondheidstoestand geen beterschap vertoont, moet niet worden uitgewezen. Dat is mijn standpunt. De wet wordt overigens niet zo strikt toegepast. Zoals ik reeds in de Kamer van volksvertegenwoordigers heb verklaard, bestaan er ernstige problemen met gevluchte kinderen. Hoewel ik vind dat deze zaken met de nodige discretie moeten worden behandeld en ik ook reken op de discretie van de hier aanwezige journalisten in wie ik het volste vertrouwen heb, moeten wij toch vaststellen dat een aantal mensen hun land om gezondheidsredenen verlaten hebben en ziek naar het Klein Kasteeltje werden gebracht. Zo is het geval bekend van buitenlanders die daar werden afgezet met ernstige complicaties na een chirurgische ingreep. Wij moeten deze mensen uiteraard opvangen en helpen. Toch bekriipt mij een vreemd gevoel

bij het waarnemen van dergelijke praktijken. Zo zijn er tot nu toe een driehonderdtal kinderen zonder enige begeleiding aangekomen.

Ikzelf heb nogal ondernemende kinderen — dat kan mijn buurman getuigen — maar op hun eentje zouden zij toch niet in Bombay geraken. Toch komen er per jaar in België dus 300 niet-vergezeldde kinderen aan. Kan ik hen zomaar terugsturen? Neen. Kan ik zeggen: «Laat de kinderen tot mij komen»? Neen, want dan worden er onmiddellijk een heleboel filières georganiseerd, zoals ook nu reeds een beetje het geval is. Het is dus zoals met de prostitutie en de mensenhandel: wij moeten trachten de slachtoffers te beschermen, maar wij weten ook dat de filières hopen dat wij de slachtoffers beschermen, omdat ze dan meer klanten kunnen krijgen. Er moet dus een delicaat evenwicht worden gevonden en ik kan daarvoor geen strakke regels opstellen. Wij moeten proberen menselijk, maar toch efficiënt te zijn en de filières op te sporen. Dat is geen gemakkelijke opdracht.

Voor verschillende sectoren hebben wij streefcijfers bepaald, zodat de betrokken dienst kan nagaan of deze norm met de beschikbare mensen kan worden gehaald. Achteraf kan dan ook worden geëvalueerd of de afspraken werden gerespecteerd. Zo kan ik op het einde van het jaar controleren of de dienst correct heeft gewerkt op het vlak van bijvoorbeeld regularisatie, afhandeling van asielaanvragen, uitwijzing en toekennen van visa. Ik kan dit, omdat ik concrete doelstellingen heb geformuleerd en deze bovendien in een contract ga gieten. Dit laatste is niet strikt noodzakelijk, maar het is wel een goede manier van werken.

Tenslotte is er de transferdienst. Het gaat hier gewoon om een dienst van de gesloten centra. Wanneer iemand vanuit één van deze centra naar Zaventem moet worden gebracht, doen wij niet noodzakelijk een beroep op politie en rijkswacht. De meeste verplaatsingen worden gedaan door mensen van de gesloten centra zelf, ambtenaren met dezelfde bevoegdheid als de veiligheidsbeambten van deze centra en met een specifieke opleiding, en we hebben daarvoor ook de nodige infrastructuur, zoals wagens en dergelijke. Alleen wanneer er problemen zijn, wordt rijkswacht of politie nog ingeschakeld.

Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik zo op alle vragen heb geantwoord.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik zal proberen eveneens in vier punten op het antwoord van de minister te repliceren.

Allereerst ga ik in op de ondoorzichtigheid en de ontoegankelijkheid van de Dienst Vreemdelingenzaken zelf. Ik neem er nota van dat de minister erkent dat de dienst zacht gezegd niet zo best functioneert. Ik denk dat we het erover eens zijn dat hij niet functioneert volgens de beginselen van een behoorlijk bestuur en het verheugt mij dat de minister dit tracht op te lossen en daarvoor een methodiek heeft ontworpen. Ik denk dat we dit van dichtbij moeten volgen, omdat elk dossier bij deze dienst over mensen handelt.

De minister heeft cijfers over gezinshereniging aangehaald. Ik heb daarvan ook vele voorbeelden die ik uiteraard niet allemaal zal aanhalen, want dat zou ons te ver leiden. Eén cijfer heb ik echter uit het jaarrapport van het Centrum voor gelijke kansen en racismebestrijding gehaald. Eind 1995 vroeg een Belg aan de Dienst Vreemdelingenzaken hoe lang het zou duren om zijn buitenlandse echtgenote naar België te laten overkomen en het antwoord luidde dat dit van zes maanden tot twee jaar kon oplopen. En zo zijn er nog vele voorbeelden.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mevrouw de Bethune, volgens de statistieken duurt het gemiddeld drie maanden, maar ik geef toe dat deze statistieken niet zeer adequaat zijn, aangezien er nog geen informatica is. Natuurlijk zijn er enorme verschillen naargelang van het land. Het ene land heeft graag dat de echtgenotes het land verlaten, het andere wil niet meewerken.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de Vice-Eerste minister, we kunnen hier natuurlijk niet ingaan op dit concreet geval, maar we moeten zeker alert blijven en nagaan of er effectief verbetering komt in het functioneren van de dienst. Daarmee kan geen vier of vijf jaar worden gewacht. De dienstverlening aan de bevolking moet zo snel mogelijk verbeterd worden. Dat is trouwens het uitgangspunt voor elk goed beleid.

De Vice-Eerste minister zei daarnet dat de visumaanvragen zo snel mogelijk worden behandeld. Ik kan evenwel een ander voorbeeld aanhalen. Onlangs had ik contact met een Zairese arts, hoofd van een dienst gastroenterologie in Kinshasa, die een visum had aangevraagd om deel te kunnen nemen aan een colloquium over gastroenterologie te Brussel. Hij heeft drie maanden op zijn visum gewacht, heeft het uiteindelijk niet gekregen en kon bijgevolg het colloquium niet bijwonen. Wij hebben niet politiek bemiddeld in dit dossier. De betrokken arts was één van de knapste studenten aan de ULB en had dus zonder problemen naar België moeten kunnen komen.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, u zei daarnet dat politieke interventie één van de redenen van vertraging is in de dienst. Het is echter een vicieuze cirkel. Vertragingen bij het uitrekenen van visa en andere documenten zetten immers aan om een beroep te doen op politici. In de praktijk brengt het ene het andere mee.

Een ander aspect waarop ik even wil terugkomen, is het al dan niet arbitrair optreden inzake vreemdelingendossiers. Net als de Vice-Eerste minister ben ik van mening dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen een discretionaire en een arbitraire beslissing. Men wekt soms de indruk dat dit niet steeds het geval is. De Vice-Eerste minister stelt dat dit te maken heeft met de werkdruk en met het aantal dossiers, maar het heeft ook te maken met de ondoorzichtigheid van de procedure. Wanneer men geen zicht heeft op de manier waarop beslissingen worden genomen, binnen welke termijnen en volgens welke criteria, dan is het toch normaal dat de indruk wordt gewekt dat een discretionaire beslissing eigenlijk een arbitraire beslissing is. Tal van voorbeelden kunnen worden aangehaald om dat te staven. Daarom ben ik voorstander van duidelijke criteria en procedures.

Ik ga ook even dieper in op de motivatieplicht bij het aanvragen van een visum. Heel veel visa worden geweigerd omdat men veronderstelt dat de aanvragers de intentie hebben zich in ons land te vestigen. Er wordt evenwel niet gezegd welke elementen daartoe aanleiding geven. Dit is geen geldige motivatie want men beoordeelt de aanvrager op zijn intenties. Men moet tot een objectieve procedure komen met welbepaalde termijnen en duidelijke criteria en waarbij uitzonderingsclausules mogelijk zijn. In de dienstverlening die wordt aangereikt, moet de aanvrager precies weten welke de procedure is.

Ik heb dezelfde mening aangaande artikel 9.3. De Vice-Eerste minister zegt dat dit artikel geen humanitaire clausule is, maar dat het wel de mogelijkheid biedt om met humanitaire overwegingen rekening te houden. Hij beweert dat in 1995 ongeveer 800 dossiers geregulariseerd zijn en waarbij de betrokkenen op ons grondgebied kunnen blijven. Hij sprak ook over algemene criteria die door de Ministerraad zouden goedgekeurd zijn.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Het gaat om een richtlijn voor de dienst.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Is het geen ministeriële omzendbrief?

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — De dienst krijgt nooit ministeriële omzendbrieven. De beslissing van de Ministerraad bindt de dienst. Die criteria zijn voordien met de dienst besproken en dan nog wordt zeer uitdrukkelijk gevraagd om elk geval afzonderlijk te onderzoeken en daarbij rekening te houden met de elementen die in de richtlijn worden genoemd. De criteria zijn vrij summier gehouden, maar moeten toch als een richtlijn worden opgevat. Zo wordt bijvoorbeeld heel duidelijk rekening gehouden met het al dan niet hebben van kinderen die in België geboren zijn.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Vergeef mij dat ik insister, mijnheer de Vice-Eerste minister, maar ik wil de procedure heel precies begrijpen. Is het zo dat een nota van het ministerie van

Binnenlandse Zaken, goedgekeurd door de Regering, aan de Dienst Vreemdelingenzaken wordt bezorgd en dat deze zich er moet aan houden?

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — De beslissingen van de Ministerraad worden, althans door mijn kabinet, steeds aan de betrokken dienst bezorgd.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Dat lijkt mij inderdaad een zaak van behoorlijk bestuur. Wordt de nota waarover wij het hier hebben, gepubliceerd?

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Wij hebben ze zelfs aan de pers voorgesteld en dus kunt u ze zeker krijgen. Ik heb trouwens ook aan de Kamer beloofd om ze nog voor de aanvang van de besprekingen van het nieuwe wetsontwerp met betrekking tot deze materie, ter beschikking te stellen.

Er is dus echt geen enkele geheimhouding omtrent deze nota. Ze werd trouwens ook via Belga verspreid.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Dat is positief nieuws, want het is interessant om de criteria die u hier hebt toegelicht ook iets meer uitgebreid op papier te zien staan.

U hebt het ook gehad over het ritme waarmee u de achterstand inzake de behandeling van dossiers wil wegwerken.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Ik geef u hierover volgende, meer precieze gegevens. In 1996 proberen wij wat betreft het wegwerken van de achterstand van het commissariaat-generaal, gelijke tred te houden met 1995. Dat wil zeggen dat wij in 1996 alle asielaanvragen, binnengekomen in 1991-1992, zullen beantwoorden. In 1997 worden dan alle dossiers behandeld die in 1993 zijn geopend omdat er toen bijzonder veel aanvragen waren, waaronder talrijke zeer moeilijke dossiers.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de Vice-Eerste minister, ik wil niet aan muggezifterij doen, maar ik leg er de nadruk op dat criteria die alleen door de pers via welke kanalen ook bekend werden gemaakt niet dezelfde rechtszekerheid bieden als criteria vastgelegd in administratieve stukken, in een wet of een koninklijk besluit, die gepubliceerd worden.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Hier maakt u een kleine vergissing, mevrouw. Deze criteria zijn opgenomen in het beheerscontract dat is opgemaakt overeenkomstig de wet en waarnaar in de memorie van toelichting uitdrukkelijk wordt verwezen. De criteria zitten dus wel degelijk in een juridische structuur. Overigens is dit aspect door de vluchtelingen zelf zeer goed gekend. Ik constateer alleszins dat een aantal van hen menen dat zij na vijf jaar procedure recht hebben op regularisatie.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Wat nog niet betekent dat zij dat recht ook kunnen afdwingen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Inderdaad, ook dan wordt elk geval nog apart beoordeeld. Wij engageren er ons wel toe om voor mensen wier dossier reeds vijf jaar in behandeling is, zelf te onderzoeken of zij eventueel voor regularisatie in aanmerking komen. Zij moeten daar dus niet zelf om verzoeken. Komen zij niet in aanmerking dan wordt hun procedure nog hetzelfde jaar door de commissaris-generaal afgewerkt.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Het is zeker positief dat een aantal criteria slechts na politiek overleg wordt vastgelegd en als richtlijn aan de dienst wordt bezorgd. Wij zullen er echter op moeten toezien dat deze criteria ook worden nageleefd en op een juiste manier worden ingevuld. Dit alles belet niet dat ik voorstander blijf van een meer stringente wettelijke oplossing die meer rechtszekerheid en meer doorzichtigheid biedt. Ik pleit dus voor

een soort regularisatiewet die bepaalt dat mensen na een aantal jaren en onder bepaalde voorwaarden recht hebben op regularisatie. Desgevallend kan een commissie de meer ingewikkelde gevallen nader bekijken.

Ik wil slechts heel kort reageren op wat de Vice-Eerste minister heeft gezegd over de quota inzake het aantal jaarlijks uit te wijzen illegalen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — In 1996 zou het totale aantal van vrijwillige en andere uitwijzingen 9 000 moeten bedragen. De volgende jaren zou het moeten oplopen tot 15 000. In 1995 werden 6 700 personen uitgewezen.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Ik heb begrepen dat deze kwalitatieve criteria opgenomen worden in de beheerscontracten die nog moeten worden opgemaakt. Ik pleit ervoor om deze kwantitatieve doelstellingen aan te vullen met kwalitatieve vereisten inzake deontologie en inzake de manier waarop die doelstellingen moeten worden bereikt. Er wordt mij immers gezegd dat sinds het vastleggen van deze kwantitatieve doelstellingen veel meer mensen met een andere huidskleur op straat worden gecontroleerd. Men moet immers elke week of elke maand een welbepaald aantal illegalen opsporen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Ik kan u onmiddellijk antwoorden dat ik daar geen geloof aan hecht. Mijn argument daarvoor is misschien vrij cynisch, maar er moeten zo al veel te veel mensen worden uitgewezen. Iedere maand worden er 150 personen voorgeleid die voor uitwijzing in aanmerking komen maar die niet kunnen worden opgesloten bij gebrek aan plaatsen voor opsluiting. Beweren dat wij de illegalen moeten gaan zoeken is echt wel overdreven.

De heer Boutmans (Agalev). — Wanneer er per maand 150 personen worden opgepakt, is dat nog maar 1 800 per jaar.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — We moeten het onderscheid maken tussen de personen die aan de grens worden tegengehouden en degenen die worden uitgewezen. Op het ogenblik worden er jaarlijks 3 000 personen gedwongen gerepatriëerd, niet inbegrepen de 150 per maand waarvan sprake hierboven.

Ik ben van mening dat wij een meer gericht beleid moeten voeren, bijvoorbeeld rond illegale tewerkstelling, rond een aantal woonconcentraties, enz. Met een echt gericht beleid kunnen zeker 500 personen per maand worden uitgewezen. We kunnen ons dat echter niet veroorloven omdat wij daarvoor niet over een geëigend apparaat beschikken.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — De Vice-Eerste minister heeft een aantal belangrijke criteria aangehaald met betrekking tot het beter laten functioneren van de Dienst Vreemdelingenzaken. Daar zitten heel wat positieve elementen in. Ik blijf ervan overtuigd dat de dienst nog heel wat moet worden bijgestuurd wat betreft de doorzichtigheid van de werking en de expliciete humanitaire grondslag van het vreemdelingenbeleid.

Het is belangrijk een efficiënt beleid te voeren, maar het is eveneens onze taak een ethisch verantwoord en humanitair beleid uit te werken. Het boek *Haal de was maar binnen* van journalist Kris De Stoop dat zopas is gepubliceerd, wijst nog maar eens op de gebreken die er op dat vlak nog bestaan. Meer bepaald voor de illegale vreemdelingen wordt in dat boek gewezen op de zojuist vermelde lacunes in het Belgische beleid: gebrek aan transparantie en gebrek aan humanitaire benadering, enz.

Tot slot onderstreep ik nogmaals dat het vreemdelingenbeleid een belangrijk maatschappelijk vraagstuk is, zowel voor de vreemdelingen, die recht hebben op een humanitaire behandeling, als voor de Belgen die voor een eigen maatschappijmodel moeten kiezen. Het is de taak van de Senaat als bezinningskamer de oriëntaties van dat maatschappijmodel mee te helpen bepalen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, de agenda van de openbare vergadering van de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden is afgewerkt.

L'ordre du jour de la réunion publique de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est épuisé.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 17 h 30 m.)

(La séance est levée à 17 h 30 m.)